

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่* Ways of Establishing Activities for Improving Merit and Morality of Students at Private Universities in Chiang Mai

พรนิภา จันทรน้อย^{1**}, วีระศักดิ์ ชมภูคำ^{2***}, ประวดี พันผาสุ^{3****}, เรืองวิทย์ นนทภา^{4*****}

^{1,2,3,4}หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ซอย 4 อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และมหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.89 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.57 ถึง 0.82 แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ชุดที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นดังนี้ 1.1) ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละและความมีระเบียบวินัย 1.2) ด้านการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และสอดแทรกหรือบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอน

* ปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาจากบทความที่เคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 6 วันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

** ผู้เขียนหลัก

อีเมล: pornnipa@feu.edu

*** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก (รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (รองศาสตราจารย์ ประจักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

***** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (อาจารย์ ดร. ประจักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

ทุกรายวิชา อาจารย์ ผู้บริหารควรเป็นแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา 1.3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม จัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาเป็นประจำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจและตามความสามารถของนักศึกษา 1.4) ด้านการประกอบอาชีพตาม จรรยาบรรณ คุณธรรมที่ต้องปลูกฝัง คือ ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับ จรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณ ในแต่ละวิชาชีพ

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x} = 4.29$)

คำสำคัญ

การพัฒนาจริยธรรม พฤติกรรมทางจริยธรรม สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

Abstract

This study aimed to 1) study ways of establishing activities to improve merit and morality of the students, 2) study opinions of the students on ways of establishing activities to improve merit and morality of the students at private universities in Chiang Mai. Studied samples included students of Payap University, Far Eastern University and North Chiang Mai University. Study tool was the rating-scaled questionnaire with 0.89 reliability and 0.57-0.82 differentiating power. Two sets of questionnaire were used according to the objectives of the study. The statistics performed to analyze data consisted of percentage, average and standard deviation.

The results of the research showed that 1) ways of establishing activities to improve merit and morality of the students comprised 1.1) for social life, the important aspects to concern were sense of honesty, sacrifice and discipline, 1.2) for curriculum managing, the activities must be integrated in the general education, in all taught subjects and instructors as well as administrative team must be good example, 1.3) for setting up the activities, the activities must be regularly performed, students must voluntarily participated relying on their talents, 1.4) for professional morality, sense of honesty must be implemented by establishing the training on this aspect before student graduations, 2) All of the overview and each aspect opinions of The Far Eastern University's student about the establishing activities to improve merit and morality have suitable levels, the total average ($\bar{x} = 4.29$).

Keywords

Ethical Development, Morality Behavior, Private Educational Institute

บทนำ

สภาวะสังคมปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในโลกยุคไร้พรมแดน ทำให้มนุษย์รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้จากสื่อต่างๆ ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว รวมไปถึงการรับวัฒนธรรมของต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย ส่งผลให้เยาวชนของชาติได้รับรู้และนำไปปฏิบัติ โดยมีพฤติกรรมการเลียนแบบไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด จนขาดคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย เช่น ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติด และปัญหาย่ำร้าง ปัญหานักเรียนติดเกม ปัญหาการรักร่วมเพศ การหลงมัวเมาในอบายมุข การปล่อยตัวปล่อยใจ ขาดระเบียบวินัย ไร้ทิศทางของชีวิต ฟุ่มเฟือย และอื่น ๆ อีกมากมาย หากปล่อยไว้จะเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2554-2559 ที่ระบุว่าปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดั่งามเสื่อมถอยและประเพณีดั้งเดิม ถูกบิดเบือน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดั่งามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจ ไม่ตรีนอยลง แก่งแย่งเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, 4)

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตอยู่ของคนในสังคมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสงบสุขร่มเย็น ในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์และเป็นสิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้า และความทันสมัยในหลายๆ ด้าน แต่ในทางกลับกันก็ส่งผลกระทบจนให้เกิดความเสียหายในอีกหลายแง่มุม ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาวิกฤตทางสังคมหลายด้าน ปัญหาส่วนใหญ่มาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรมของคน แนวทางที่จะแก้ปัญหาก็คลี่คลายลงไปได้นั้น คนไทยทุกคนควรร่วมมือร่วมใจที่จะฟื้นฟูคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง ควรรู้ว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่ผิดและอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยเริ่มที่ตนเองก่อน ต่อมาก็เริ่มที่ผู้นำหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนทุกองค์กรและทุกสถาบัน (สุรยุทธ์ จุลานนท์, 2550) สังคมไทยในปัจจุบัน เยาวชนไทยซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต มีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมาไม่ว่าจะเป็นการหนีเรียน การทะเลาะวิวาท การแต่งกายของนักเรียน นิสิตนักศึกษาที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับการสื่อสารที่ไร้พรมแดน มีการนำข้อมูลมาเผยแพร่ ซึ่งทำให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยไม่ผ่านขั้นตอนการกรองความถูกต้องทางจริยธรรม เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คุณธรรมจริยธรรมถือเป็นเครื่องกำหนดความเจริญและความเสื่อมของสังคม

การที่จะพัฒนาคนในสังคมโดยเฉพาะนักเรียน นิสิตนักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ บ้านเมืองในอนาคต ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมซึ่งสอดคล้องกับ ลัทธิธีรเวคิน (2548, 32) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อนาคตของคนเรานั้นจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเขาในขณะนี้ที่ยังเยาว์วัย ถ้าเป็นเด็กเกร ไม่เรียนหนังสืออนาคตก็จะอัปมงคล อนาคตของประเทศไทยจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าเด็กและเยาวชน ในปัจจุบันมีพฤติกรรมอย่างไร มีค่านิยมในรูปแบบไหนและมองบทบาทของตนเองที่มีต่อสังคมอย่างไรบ้าง ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชน ปลุกฝังทัศนคติที่ดี ต่อสังคมและประเทศชาติ อบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีศีลธรรมทั้งกายวาจาและจิตใจ การที่จะพัฒนาเยาวชน ไปสู่เป้าหมายให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ย่อมเป็นหน้าที่ทางตรงและทางอ้อมของสถาบันการศึกษา และการที่จะพัฒนาให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์นั้น ไม่ใช่เป็นเพียงการจัดการเรียนการสอนที่ให้มีความรู้ทางวิชาการ หรือการจัดประสบการณ์ให้มีความรู้และทักษะในสาขาอาชีพเท่านั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องพัฒนาคุณลักษณะ ทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นคนดี มีความรู้ คุณธรรม ให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวการจัดการศึกษา ในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ บูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา 24 (4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการสอน ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดคุณภาพของบัณฑิตทั้งในระดับปริญญาตรี และ ระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะ ทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้องเพิ่มมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย โดยกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับคุณวุฒิที่แตกต่างกัน

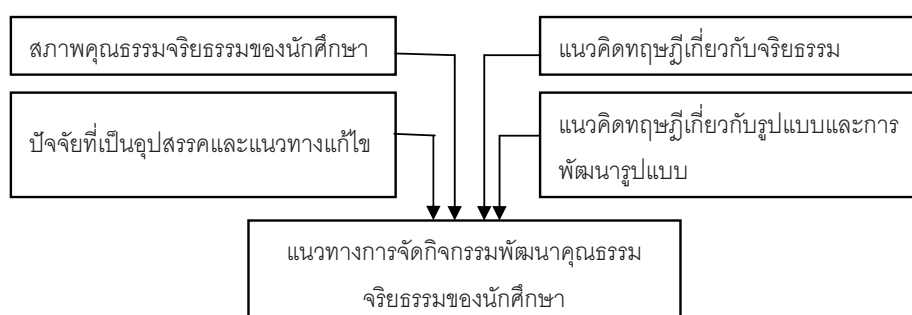
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนซึ่งเป็นผู้เรียน สถาบันควรสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนแก่นักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ การกิจกรรมนอกชั้นเรียน ที่จัดขึ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ และพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่นักศึกษานั้น ควรเน้นเรื่องของการสร้างบรรยากาศให้นักศึกษาเกิดความสุขควบคู่ไปกับการได้รับสาระ จากกิจกรรม ไม่ควรจัดสภาพบรรยากาศเช่นเดียวกับบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียน ต้องเน้นการสร้างโอกาส ให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด

ปัญหาความอ่อนแอทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนไทยมีเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะในกลุ่มของนักศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาโดยศึกษาจากนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และมหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ เพื่อทราบแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาและศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 882 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 382 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ จำนวน 643 คน (สำหรับเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1) และนักศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ที่เรียนในรายวิชาคุณธรรมปัญญา คนสมบุญ จำนวน 124 คน (สำหรับเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและ มอร์แกน (Krejcie & Morgan 2000, 68 อ้างถึงใน ต่าย เชียงฉี 2542, 118) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มชั้น (Stratified Random Sampling)

ใช้คณะวิชาเป็นชั้น และนักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 148 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 64 คน และ นักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ จำนวน 108 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้คณะวิชาเป็นชั้น และนักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักศึกษา ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา โดยทำการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 สถาบัน ประกอบด้วย นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 148 คน นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 64 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ จำนวน 108 คน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษาโดยทำการสอบถามประชากรที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่เข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 124 คน

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาคำนิยาม ทฤษฎี แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาโดยแต่ละด้านจะครอบคลุมตั้งแต่จุดประสงค์ กิจกรรมที่จัดและการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดเนื้อหา รายละเอียดและกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่พึงประสงค์

3.3 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า $IOC = 0.8-1.0$

3.5 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีที่ไม่ใช่นักศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัยจำนวน 30 คน

3.6 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.5 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.891$

3.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 3.6 มาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจัดทำโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป 2) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งจัดทำโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และ 3) ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นแบบปลายเปิดใช้วิธีการรวบรวมสรุปแบบรายด้านและรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ 4 ด้านดังนี้

ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม นักศึกษาเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมที่นักศึกษาควรจะมีในการดำเนินชีวิตที่สำคัญมี 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย

ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่าการพัฒนาจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ จัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีเนื้อหาวิชาที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง และการสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรม ในขณะที่ยังอาจารย์ทำการสอนทุกรายวิชา อาจารย์ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ควรเป็นแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาเป็นประจำเพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวนักศึกษาตลอดไป

ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ นักศึกษามีความคิดเห็นว่านักศึกษาจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตนในอนาคตมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีคุณธรรมในด้านนี้ ด้วยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา

2. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพาร์อิสเทิร์น เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกกิจกรรมโดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x} = 4.29$)

ตารางที่ 1

ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาสถิตเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	n = 124		ระดับ ความเหมาะสม
	($\bar{X}$)	S.D.	
ความมีระเบียบวินัย	4.13	0.30	มาก
ความรับผิดชอบ	4.35	0.22	มาก
ความซื่อสัตย์สุจริต	4.26	0.11	มาก
ความเสียสละ	4.33	0.13	มาก
การมีวัฒนธรรม	4.30	0.16	มาก
การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.39	0.05	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.29	0.08	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาสถิตขออภิปรายผลการวิจัยแยกแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม นักศึกษาเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมที่นักศึกษาควรจะมีในการดำเนินชีวิตที่สำคัญมี 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่นักศึกษาจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรมใน 3 ด้านอยู่ระดับสูง เช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความเห็นว่ายจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตทั้งในฐานะการเป็นนักศึกษา และในฐานะการเป็นประชาชนในสังคม ที่จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมจึงได้ได้รับการยอมรับและการไว้วางใจในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล ไชยสถาน (2549, 118) ที่กล่าวว่าคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น อดทน พากเพียร ความมีสติรอบคอบ ความมีศรัทธา ความจริงใจการมีทักษะชีวิต ความเสียสละการ มีจิตของความเป็นผู้นำ การมีจิตประชาธิปไตยและจิตสาธารณะ รู้รักสามัคคีมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ความเข้าใจ ผู้อื่น และเข้าใจโลกและการใช้ปรัชญาแบบพอเพียง

ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่ายแนวทางการพัฒนาจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ จัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีเนื้อหาวิชาที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง และการสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในขณะที่ยอาจารย์ทำการสอนทุกรายวิชา อาจารย์ผู้บริหารควรเป็นแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจุบันนักศึกษาต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรม และให้มีโอกาสได้แสดงจริยธรรมในการปฏิบัติด้วย ดังนั้นมหาวิทยาลัยและอาจารย์ควรเข้ามา มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดเป็นรูปธรรม

ขณะเดียวกันก็ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ อาจารย์ผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2549, 9-10) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนที่ได้ผลดี มีดังต่อไปนี้ 1) การบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมในหลักสูตร ในกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การจัดกิจกรรมที่ใช้การสร้างกระแสหรือค่านิยมที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ๆ มาเป็นสื่อในการออกแบบกิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน หรือใช้การแข่งขันเพื่อกระตุ้นความสนใจ 3) การจัดกิจกรรมบูรณาการสร้างองค์ความรู้และคุณธรรมจริยธรรมต่อเนื่อง 4) การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ออกแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่ดี 5) การจัดกิจกรรมที่กำหนดเป็นเป้าหมายทางจริยธรรมให้สูง และเป็นภารกิจปกติของสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นแผนงานหลัก 6) การจัดกิจกรรมที่เอื้อโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานที่เป็นบริการสังคม 7) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้แบบประชุมหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน 8) การจัดกิจกรรมที่ใช้แนวคิดคุณค่าเพื่อชีวิต บนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาจิตใจให้มีความสงบ และเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า 9) การจัดกิจกรรมโดยอาจารย์เป็นผู้กำหนดคุณลักษณะที่จำเป็นต้องพัฒนาในตัวผู้เรียนและฝึกปฏิบัติในชีวิตประจำวัน 10) การจัดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ประเมินและพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการเผากิเลส การเขียนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนในกระดาด 11) การจัดกิจกรรมโดยนำพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงมาใช้ในการแสดงพฤติกรรมในสถานศึกษาของตน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางลักษณ์ วิรัชชัย ศจีมาศ ณวิเชียร และ พิศสมัย อรทัย (2551) พบว่ารูปแบบการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการกลุ่มด้วยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนและการบันทึกข้อมูล "คิดดี-พูดดี-ทำดี" สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาได้

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาเป็นประจำ เพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวนักศึกษาตลอดไป จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมและโครงการด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาซึ่งเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นเยาวชนที่กำลังจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ในอนาคต มีวุฒิภาวะสามารถแสดงความต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เขาสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธเนศ ขำเกิด (2559) เสนอแนวทางในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมกลุ่มเกลา (ซึมซับ) ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น 1.1) การนิมนต์พระมาที่โรงเรียนตอนเช้าให้ครูและนักเรียนได้สวดมนต์ทำบุญทุกวัน เพราะการได้เห็นบรรยากาศและแบบอย่างเช่นนี้จะช่วยซึมซับให้นักเรียนมีจิตใจละเอียดอ่อนรักการทำบุญ 1.2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนสวดมนต์ให้พระตอนเช้า ตอนเย็น ก่อนทำกิจกรรมสำคัญในวันสิ้นสุดสัปดาห์ โดยการสวดมนต์ทุกครั้งควรสร้างให้มีบรรยากาศที่สงบเยือกเย็นด้วย 1.3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนนั่งสมาธิในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยต้องสร้างบรรยากาศที่จะทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สมาธิอย่างแท้จริงคือสภาวะจิตที่มีความบริสุทธิ์ มั่นคง กายอยู่ที่ไหนใจอยู่ที่นั่นให้มีสติเสมอ และพยายามเชื่อมโยงไปสู่การเรียนด้วย 1.4) ส่งเสริมให้นักเรียน

สวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนนอนทุกคืนโดยมีกิจกรรมเสริมแรงและติดตาม การปฏิบัติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 1.5) จัดกิจกรรมเวทีคนเก่ง ตอบปัญหาด้านธรรมะ รวมทั้งส่งนักเรียนไปแข่งขันด้านคุณธรรมจริยธรรม ในเวทีต่างๆ 1.6) พานักเรียนไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ในโอกาสสำคัญต่างๆ มุ่งกล่อมเกลานักเรียนเกิด การซึมซับ จึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง 2) การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้เรียนโดยยึดหลักสำคัญ ดังนี้ 2.1) ส่งเสริมให้ครูเป็นตัวแบบ (Modeling) ที่ดีให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิด ความศรัทธาและอยากทำตามเพราะกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคม (Social Learning) เชื่อว่าตัวแบบ เป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม 2.2) การใช้กระบวนการกลุ่มในการกล่อมเกลา (Group Process) 2.3 ครูทุกคนแม้จะสอนวิชาใดก็ตามควรตระหนักว่าต้องมีส่วนในการสอนคุณธรรม จริยธรรมด้วย 2.4) ควรเลือกวิธีสอนให้ เหมาะสมกับเรื่องที่สอน ไม่ควรใช้การบรรยายอย่างเดียว ควรใช้วิธี การเชิงเหตุผลให้คิดวิเคราะห์ ใช้ตรรกะใช้การสร้างจุดสะท้อนใจ ใช้การอนุমান การอุปมาอุปไมย และ สอดคล้องกับสัทธิตักดิ์ แก้วทา (2555, 49-58) ที่ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้ นักเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์ สถานศึกษาต้องมีปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผนงาน ที่วางไว้จัดทำแผนงาน/ โครงการในรอบปีการศึกษา มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการอบรมคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสม ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเน้นพัฒนาจิต ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ คิดดี ทำดี และใฝ่ดี เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถตามโอกาสที่เหมาะสม มุ่งเน้นบุคลากรภายใน เพราะเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง

ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ นักศึกษามีความคิดเห็นว่านักศึกษาจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบอาชีพของตนในอนาคต มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีคุณธรรม ในด้านนี้ ด้วยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา จากผลการวิจัยสะท้อนให้ เห็นว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญที่สุดในการประกอบอาชีพ ตามจรรยาบรรณ และหากจะให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมด้านนี้ มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุน นักศึกษาด้วยการจัดฝึกอบรมจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพให้นักศึกษาทุกคนเพื่อจะได้รับทราบข้อมูล และแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วนักศึกษาจะได้นำความรู้ไปปฏิบัติ ตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ

2. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมากทุกกิจกรรมโดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x} = 4.29$) สอดคล้องกับงานวิจัยของสทศวรรษ ผลอรรถ (2551, 65) ที่ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เห็นด้วยกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมเป็น วัตถุประสงค์หลักที่ต้องการพัฒนานักศึกษาทุกคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รูปแบบกิจกรรมมีหลากหลายตรงกับความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับไพศาล มั่นนอก และ

ไพฑูรย์ สิลารัตน์ (2557, 110) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต้องใช้กลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย คือ 1) การเข้าค่ายคุณธรรม 2) การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 3) วันพุทธพบพระละกิเลส 4) ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวัน 5) ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกิจกรรมที่จัดแยกอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้ ความมีระเบียบวินัย จัดกิจกรรม สร้างวินัย นักศึกษาไทยตรงต่อเวลา กิจกรรมความสะอาด กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติการมีวินัยในตนเองความรับผิดชอบ จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมความรับผิดชอบ กิจกรรมฝึกการทำงานเป็นทีมการประกวดประดิษฐ์กระทงใบตอง กิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบในการทำงาน รักษาสິงแวดล้อม กิจกรรมคนดีที่ ม.พาร์ คัดเลือกนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมอบเกียรติบัตรความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องความซื่อสัตย์ความเสียสละ จัดกิจกรรมเสริมสร้างและปลูกจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม กิจกรรมแบ่งปันความสุข ร่วมสนุกกับน้องๆ กิจกรรมโครงการวันเด็กแห่งชาติ การมีวัฒนธรรม จัดกิจกรรมอนุรักษ์ภาษา วาจาสุภาพ กิจกรรมมารยาทงามตามวิถีไทย การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จัดกิจกรรมสร้างความตระหนัก จรรยาบรรณดี มีวิชาชีพ กิจกรรมการใช้สถานการณ์สมมติช่วยฝึกจรรยาบรรณ

สรุป

1. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

ด้านการดำเนินชีวิตในสังคม คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญสำหรับนักศึกษาควรจะมีประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย ทั้งนี้ นักศึกษามีความเห็นว่าจริยธรรมทั้ง 3 ด้านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตทั้งในฐานะการเป็นนักศึกษา และในฐานะการเป็นประชาชนในสังคมซึ่งคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว จึงถือว่าเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับการยอมรับและการไว้วางใจในสังคมได้

ด้านการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยมีรายวิชาที่สอนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง โดยให้ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา มีการจัดแผนการสอน หลักสูตรการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้การสอนในทุกรายวิชาควรมีการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในขณะที่อาจารย์ทำการสอนทุกรายวิชา อาจารย์ ผู้บริหารควรเป็นแม่แบบที่ดีให้กับนักศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย 4) ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม จัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาเป็นประจำเพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวนักศึกษาตลอดไป ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ และตามความสามารถของนักศึกษาอย่างทั่วถึงมุ่งเน้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควบคู่กับการเรียนการสอน ให้นักศึกษามีวุฒิภาวะ เกิดระเบียบวินัยในตนเองเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันตลอดจนการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ คุณธรรมที่จะต้องปลูกฝังคือ ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตน ด้วยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อจะได้รับทราบข้อมูลและแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วนักศึกษาจะได้นำความรู้ไปปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยกิจกรรมการสร้างเสริมความตระหนักด้านจริยธรรม กิจกรรมการใช้สถานการณ์สมมติ กิจกรรมการอบรมพัฒนาด้านจริยธรรม เช่น การนิมนต์พระมาบรรยายธรรมะ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมเชิงปฏิบัติการ การอบรมจิตตปัญญาศึกษา กิจกรรมการคัดเลือกนักศึกษาที่มีพฤติกรรมดีเด่นเพื่อมอบเกียรติบัตร กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมประกวดมารยาทไทย กิจกรรมประกวดประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ กิจกรรมการทำบุญตักบาตร

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ควรรู้พื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมของวัยนั้นก่อนที่พัฒนา จะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่สอดแทรกการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาโดยเฉพาะความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ นอกจากนี้สามารถจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนด้วยการเข้าค่ายเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ โดยจัดเป็นระเบียบวาระสำคัญของมหาวิทยาลัย กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมที่ชัดเจน
2. มหาวิทยาลัยควรกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นการพัฒนานักศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างแท้จริงและกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชาให้ชัดเจน
3. มหาวิทยาลัยควรทบทวนภารกิจด้านการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและควรปรับปรุงหลักสูตรโดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่เน้น “ความรู้คู่คุณธรรม” เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการดำเนินชีวิตโดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่
2. ควรศึกษาปัจจัยภายนอกด้านสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาเพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป
3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ เช่น ศึกษาตัวแปรทางจิต ได้แก่ การควบคุมตน ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้น ตัวแปร สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การศึกษาก่อนอุดมศึกษา

4. ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยสนับสนุน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ต่าย เชียงฉ่ำ. (2542). การเขียนโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. เชียงใหม่:

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนศ ขำเกิด. (2559). แนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2559 จาก, <https://www.gotoknow.org/posts/56350>.

นฤมล ไชยสถาน. (2549). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาใน

สถาบันอุดมศึกษาตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. ม.ป.ท. : วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร.

นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร และ พิศสมัย อรทัย. (2551). การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้
คุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: พรทิพกราฟฟิค.

ไพศาล มั่นนอก และ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2557). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก: กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียน
วิเศษชัยชาญวิทยาคม. **สุทธิปริทัศน์**. 28 (88), 110.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). **คนไทยในอุดมคติ**. กรุงเทพฯ: แม็คการพิมพ์.

สุภาพ ปาทะรัตน์, ธีรพงษ์ วิริยานนท์ และ วิทยา วิภาวิวัฒน์. (2548). การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม
นักศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 15(3), 49-55.

สหสวรรค์ ผลอรรถ. (2551). ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นต่อการเข้าร่วม
กิจกรรมนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สิทธิศักดิ์ แก้วทา. (2555). แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุวิมล ว่องวานิช และ นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2549). โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย.
การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 12 วันที่ 15-16 พฤศจิกายน
2550 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์. (หน้า 1-1). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.

สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2550). **ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
ในสังคมไทย การสัมมนาทางวิชาการครบรอบ 52 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.